gemeenteraad

Zitting van 24 oktober 2022

Besluit **GOEDGEKEURD**

A-punt Stadsontwikkeling

Samenstelling
de heer Bart De Wever, burgemeester-voorzitter
de heer Koen Kennis, schepen; mevrouw Jinnih Beels, schepen; mevrouw Annick De Ridder, schepen; mevrouw Nabilla Ait Daoud, schepen; de heer Karim Bachar, schepen; de heer Peter Wouters, schepen; mevrouw Elisabeth van Doesburg, schepen; mevrouw Erica Caluwaerts, schepen; de heer Tom Meeuws, schepen; de heer Claude Marinower, raadslid; de heer Filip Dewinter, raadslid; de heer Gerolf Annemans, raadslid; de heer Jan Penris, raadslid; mevrouw Nahima Lanjri, raadslid; de heer André Gantman, raadslid; mevrouw Anke Van dermeersch, raadslid; mevrouw Güler Turan, raadslid; de heer Wouter Vanbesien, raadslid; de heer Peter Mertens, raadslid; mevrouw Liesbeth Homans, raadslid; mevrouw Mie Branders, raadslid; de heer Joris Giebens, raadslid; de heer Johan Klaps, raadslid; mevrouw Caroline Bastiaens, raadslid; mevrouw Danielle Meirsman, raadslid; mevrouw Martine Vrints, raadslid; de heer Koen Laenens, raadslid; de heer Franky Loveniers, raadslid; mevrouw Peggy Pooters, raadslid; de heer Kevin Vereecken, raadslid; de heer Imade Annouri, raadslid; mevrouw Yasmia Setta, raadslid; mevrouw Kristel Somers, raadslid; mevrouw Ilse van Dienderen, raadslid; de heer Nordine Saidi Mazarou, raadslid; de heer Mark Tijsmans, raadslid; mevrouw Sevilay Altintas, raadslid; de heer Omar Fathi, raadslid; mevrouw Sanne Descamps, raadslid; mevrouw Manuëla Van Werde, raadslid; mevrouw Nathalie van Baren, raadslid; de heer Patrick Van den Abbeele, raadslid; de heer Hicham El Mzairh, raadslid; mevrouw Khadija Chennouf, raadslid; de heer Sam Van Rooy, raadslid; de heer Sam Voeten, raadslid; mevrouw Karen Maes, raadslid; de heer Koenraad De Vylder, raadslid; mevrouw Tatjana Scheck, raadslid; de heer Wim Jochems, raadslid; de heer Mohammad Nawabi, raadslid; mevrouw Lise Vandecasteele, raadslid; mevrouw Lotte Mintjens, raadslid; de heer Niel Staes, raadslid
de heer Sven Cauwelier, algemeen directeur

Iedereen aanwezig, behalve:
mevrouw Liesbeth Homans, raadslid; mevrouw Manuëla Van Werde, raadslid; de heer Patrick Van den Abbeele, raadslid

Zijn verontschuldigd:
de heer Claude Marinower, raadslid

29	2022_GR_00610	**Ondersteuning. Klimaat en Leefmilieu - Klimaatrobuuste ingrepen privaat domein. Reglement. Opheffing en nieuwe versie - Goedkeuring**

Motivering

Gekoppelde besluiten
- 2020_GR_00595 - Ondersteuningsbeleid - Opheffing vorig kader. Nieuw kaderbesluit basisprincipes - Goedkeuring
- 2020_GR_00611 - Duurzame stad - Klimaatrobuuste ingrepen. Toelagereglement - Goedkeuring

Aanleiding en context

Grote Markt 1 - 2000 Antwerpen
info@antwerpen.be

De gemeenteraad keurde op 17 december 2019 (jaarnummer 710) de opmaak van het meerjarenplan 2020-2025 goed. In dit meerjarenplan stelt de stad zich de doelstelling: “de stad wil klimaatrobuust zijn en bereidt zich voor op de gevolgen van klimaatverandering zoals wateroverlast, hittestress, droogte en verlies van biodiversiteit” met als één van de actiepunten: “Ondersteuning voor de vergroening en ontharding van privaat domein”.

Op 26 oktober 2020 (jaarnummer 595) keurde de gemeenteraad het Kaderbesluit Basisprincipes Ondersteuningsbeleid goed.

Op 26 oktober 2020 (jaarnummer 611) keurde de gemeenteraad het reglement Toelage klimaatrobuuste ingrepen goed. Met dit regelement zette de stad een geïntegreerde ondersteuning op voor klimaatrobuuste ingrepen op private percelen.

Juridische grond

Wet van 14 november 1983 over de controle op de toekenning en op de aanwending van sommige toelagen.

Het Kaderbesluit Basisprincipes Ondersteuningsbeleid zoals goedgekeurd door de gemeenteraad van 26 oktober 2020 (jaarnummer 595).

Regelgeving: bevoegdheid

De gemeenteraad is ingevolge artikel 41, 23° van het Decreet over het lokaal bestuur bevoegd voor het vaststellen van subsidiereglementen.

https://ebesluitvorming.antwerpen.be/do/decree/detail?id=514037

Argumentatie

Doel

De ondersteuning wil de klimaatrobuustheid van de stad en de levenskwaliteit van haar bewoners en bezoekers vergroten door in te zetten op het ontharden, aanleggen van groene daken en het bufferen, hergebruiken en infiltreren van hemelwater op privaat domein. Hierdoor worden hittestress, wateroverlast en verdroging tegengegaan en de biodiversiteit verhoogd.

Klimaatpremie 2021-2022 – enkele bijsturingen nodig

Sinds de start van de Klimaatpremie (1 januari 2021) zijn er meer dan 180 aanvragen tot ondersteuning ingediend. Daarnaast vroegen en kregen duizenden klanten advies rond hun plannen om te ontharden, vergroenen, regenwater te hergebruiken of te infiltreren.

Dit nieuw regelement integreert

- de geleerde lessen uit deze klantendossiers;
- de basisprincipes van het nieuw kaderbesluit;
- stuurt bij naar aanleiding van veranderingen op Vlaams niveau (vernieuwing Hemelwaterverordening, online tools van Omgeving Vlaanderen).

Klimaatpremie 2023-25 - Wat verandert er?

- **verhogen subsidieplafond** van 30.000,00 euro naar 50.000,00 euro (ervaring toont aan dat sommige projecten zo groot en goed zijn dat hogere steun gerechtvaardigd is);
- voor thema **ontharden en vergroenen**: technische voorwaarden toegevoegd;
- voor thema **hemelwaterhergebruik**

Grote Markt 1 - 2000 Antwerpen
info@antwerpen.be

    - de dimensionering gebeurt voortaan met de Vlaamse rekentool groenblauwepeil.be in plaats van een eigen dimensioneringstabel (aangevuld met enkele extra voorwaarden voor stad Antwerpen);
    - toekomstperspectief: de basis van de berekening is voortaan het gebruikersequivalent van een gebouw (in plaats van het huidige aantal inwoners);
    - de waterbonus moedigt voortaan meer hergebruik van regenwater aan (in plaats van gewoon een grotere tank);
- **waterbonus groendak en retentiedak**: het gevraagde minimale buffervolume is verhoogd (naar aanleiding van aanpassing Hemelwaterverordening – zodat er een duidelijk verschil blijft in ambitie tussen wat er moet bij nieuwbouw en wat deze bonus beloont);
- **aanvraagprocedure verandert**: met aanvraag en vrijblijvend advies voor de werken en rapportage en uitbetaling achteraf (zorgt voor kwaliteitsverhoging van de projecten);
- **uitsluiten van herstel** van bestaande ingrepen.

Het reglement gaat in op 1 januari 2023 en loopt tot en met 31 december 2025.

Financiële gevolgen
Nee

Algemene financiële opmerkingen
Na aanpassing en goedkeuring meerjarenplanning 6 is het budget voorzien op volgend boekingsadres:

5152500000 - 664500 - 2LMS020201PA5994 - SUB_NR en als volgt verdeeld over de verschillende budgetjaren:

2300: 500.000,00 euro
2400: 500.000,00 euro
2500: 500.000,00 euro

De vastlegging en uitbetaling van de ondersteuning volgens het nieuwe reglement zal ter goedkeuring worden voorgelegd aan het college. De ondersteuning kan uitbetaald worden mits het aanleveren van de nodige stavingstukken zoals bepaald in het reglement.

De ondersteuning zal enkel uitbetaald worden wanneer er geen openstaande, niet-betwiste, vervallen schulden zijn ten aanzien van de stad Antwerpen.

Strategisch kader
Dit besluit past in de realisatie van volgende doelstellingen/projecten:
- 2 - Leefbare en mobiele stad
  - 2LMS02 - Leefmilieu
    - 2LMS0202 - Antwerpen wordt een klimaatrobuuste stad
      - 2LMS020201 - Uitvoering klimaatplan adaptatie
        - 2LMS020201PA5994 - Budget klimaatrobuust

Besluit

De gemeenteraad keurt eenparig het volgende besluit goed.

Artikel 1

Grote Markt 1 - 2000 Antwerpen
info@antwerpen.be

De gemeenteraad beslist het reglement "Toelage klimaatrobuuste ingrepen" zoals goedgekeurd door de gemeenteraad op 26 oktober 2020 (jaarnummer 611) op te heffen met ingang van 1 januari 2023.

Artikel 2

De gemeenteraad keurt het reglement "Klimaatrobuuste ingrepen op privaat domein" goed, met een looptijd van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2025.

Artikel 3

Dit besluit heeft in principe geen financiële gevolgen.

Bijlagen

1. Reglement Klimaatrobuuste ingrepen op privaat domein
2. Bijlage 1: Berekening gebruikersequivalent van een gebouw (GE) en basis afname
3. Bijlage 2: Het bepalen van de infiltratieoppervlakte in een infiltratievoorziening

Grote Markt 1 - 2000 Antwerpen
info@antwerpen.be

Reglement: Klimaatrobuuste ingrepen op privaat domein

1. Definities

In dit reglement hebben de onderstaande termen de ernaast vermelde betekenis:

- **Basisingreep of basisondersteuning:** de toelageregeling beloont basisingrepen rond vier thema's zijnde 1. het ontharden en vergroenen van verharde oppervlakken; 2. het vergroenen van dakverhardingen; 3. het hergebruiken van hemelwater vanop dakverhardingen; 4. het infiltreren van hemelwater.
- **Klimaatadaptatie bonussen:** de toelageregeling moedigt het verhogen van de impact van de genomen ingrepen aan. Ingrepen die verdergaan dan basisingrepen, komen in aanmerking voor één of meerdere klimaatadaptatie bonussen: 1. natuurbonus: voor het verhogen van de positieve impact op biodiversiteit door het toepassen van soortenrijke beplanting. 2. waterbonus: voor het verhogen van de positieve impact van de ingrepen op waterveiligheid en droogtebestendigheid door het toevoegen van extra waterberging, -buffering, -vertraging, -verdamping en/of hergebruik.
- **Klimaatadaptatie:** aanpassing van natuurlijke en menselijke systemen aan de huidige en de te verwachten gevolgen van klimaatverandering.
- **Substraat:** natuurlijk (niet-chemisch) product dat zorgt voor structuur en voor de opslag van water, lucht en voedingsstoffen (minerale elementen en organische stoffen) in functie van de gewenste vegetatie. De substraatlaag is de bewortelbare ruimte, waaruit de vegetatie haar voedingsstoffen haalt.
- **FLL-gekeurd substraat:** een substraat dat voldoet aan de richtlijnen "Dachbegrünung", vastgesteld door Forschungsgesellschaft Landschaftsentwicklung Landschaftsbau (FLL) en hier een keuringslabel voor draagt.
- **Plat dak:** een dak met een hellingsgraad lager dan 15°.
- **Groendak:** een dak bedekt met vegetatie en een aantal onderliggende lagen die nodig zijn voor de ontwikkeling van deze vegetatie en de opslag van regenwater.
- **Retentiedak:** een dak waar het regenwater op blijft staan al dan niet onder of in de afwerkingslaag. 1. Bij een "statisch" retentiedak wordt een laag water tijdelijk gebufferd doordat de overstort hoger geplaatst is. Het regenwater stroomt vervolgens geleidelijk af door een extra geknepen (versmalde) afvoer. 2. Een "dynamisch" retentiedak is voorzien van een besturingssysteem dat op basis van weersvoorspellingen zorgt dat het water geloosd wordt voor een bui.
- **Schoon verhard oppervlak:** dakoppervlakken (geen asbest), groendaken inbegrepen, en/of particuliere erfverhardingen waarvan het hemelwater dat afstroomt, als proper kan worden beschouwd.
- **Hemelwatertank of -reservoir:** reservoir voor het opvangen en opslaan van hemelwater voor hergebruik. Ook een dynamisch retentiedak waaruit structureel hemelwaterhergebruik gebeurt, wordt beschouwd als een hemelwatertank.
- **Gebruikersequivalent (GE):** is het aantal gebruikers waarop een gebouw voorzien is. Afhankelijk van de functie van een gebouw wordt de GE bepaald op basis van het aantal slaapkamers, medewerkers, leerlingen, bedden, gastenplaatsen, opgediende maaltijden, bezoekers. Het gebruikersequivalent kan dus afwijken van het actuele aantal bewoners.
- **Basis afname:** is een volume aan regenwater dat dagelijks nodig is om de gebruikers van een gebouw (gebruikersequivalent) van voldoende regenwater te voorzien voor één kraan type en één toestel type.
- **Grotere afname:** een grotere dagelijkse afname uit de hemelwaterput dan de basis afname door het aansluiten van extra toestellen.
- **Infiltratie:** proces waarbij hemelwater dat van dakoppervlakken en/of particuliere verharde oppervlakken afstroomt in de bodem sijpelt.
- **Buffervolume:** nuttig waterbergend volume tussen noodoverloop en het laagste punt waar water kan blijven staan.
- **Noodoverloop:** voorziening die aangesproken wordt als de buffervolume niet toereikend is en wateroverlast voorkomt.
- **Waterdoorlatende en -passerende verharding:** een verharding waardoor hemelwater naar de bodem kan infiltreren.
- **Klimaatrobuuste ingrepen:** ingrepen die ruimte creëren voor klimaatadaptatie: hemelwaterbeheer, hittebestrijding en biodiversiteit zoals onder andere het vervangen van verhard oppervlak door beplanting, de aanleg van een groendak, een regentuin.
- **Verhard oppervlak:** daken, verharde buitenruimte, terrassen, waarvan hemelwater tot afstroming komt.
- **Ontharden:** weghalen van verharde oppervlakken inclusief funderingen en onder-funderingen zodat de bodem weer doorlaatbaar wordt. Zo ontstaat ruimte voor groen en regenwater.
- **Vergroenen:** aanbrengen van beplanting waar men onthardt, (bovengrondse) infiltratievoorziening aanlegt, op dakverhardingen of aan gevels.
- **Beplanting:** gewas waarmee de grond of groeisubstraat is begroeid, waaronder bomen, heesters, klimplanten, dwergstruiken, een- en tweejarigen, vaste planten (zoals varens, kruiden, grassen) en bloembollen.
- **Soortenrijke beplanting:** gevarieerde beplanting van verschillende plantensoorten met extra aandacht aan beplanting die voedsel (nectar, stuifmeel, vruchten), nest- of schuilplaatsen biedt aan dieren.
- **Inheems plus (of inheems+):** is een beplanting, die inheems is in Vlaanderen en waarvan Vlaanderen dus in het natuurlijk

Grote Markt 1 - 2000 Antwerpen
info@antwerpen.be

https://www.ecopedia.be - om na te gaan of een wilde plantensoort inheems of geïntroduceerd is en https://www.ecopedia.be/pagina/uitheemse-invasieve-planten - voor de lijst invasieve planten van Natuur en Bos.)

- **Groene gevel:** beplanting op of voor een gevel, met als doel te zorgen voor verkoeling door evapotranspiratie en schaduwwerking. Mogelijke vormen zijn onder andere zelf hechtende klimplanten (direct op gevel), klimplanten geleid langs raster, klimhulp of groeihek, en leibomen tegen muren (de grondgebonden systemen) of beplanting in een substraat tegen de gevel (niet-grondgebonden systemen).

2. Ingangsdatum

Dit reglement gaat in op 01/01/2023.

3. Einddatum

Dit reglement eindigt op 31/12/2025.

4. Doel van de ondersteuning

De ondersteuning wil de klimaatrobuustheid van de stad en de levenskwaliteit van haar bewoners en bezoekers vergroten door in te zetten op het ontharden, aanleggen van groene daken en het bufferen, hergebruiken en infiltreren van hemelwater op privaat domein. Hierdoor worden hittestress, wateroverlast en verdroging tegengegaan en de biodiversiteit verhoogd.

5. Ondersteuningsverstrekker

De ondersteuning wordt verstrekt door stad Antwerpen.

6. Wie komt in aanmerking voor de ondersteuning

Rechtspersonen en (groepen van) natuurlijke personen, voor zover zij eigenaar of houder zijn van zakelijke rechten van een perceel op het grondgebied van de stad Antwerpen waarop schone dakvlakken en/of schone verharde oppervlakken zijn aangebracht.
Huurders komen ook in aanmerking op voorwaarde dat ze de schriftelijke toestemming hebben van de eigenaar of houders van de zakelijke rechten voor de activiteiten of werken.
Een groep van personen kan één aanvraag indienen waarbij de indiener, rechtspersoon of natuurlijke persoon, een volmacht heeft van de andere deelnemende eigenaren.

7. Wat ondersteunen we

7.01 Deze ondersteuning kan aangevraagd worden voor de activiteiten/werken:
Basisondersteuning:
De ondersteuning beloont nieuwe basisingrepen op private percelen van de volgende vier thema's:

1. het ontharden en vervolgens vergroenen van verharde oppervlakken, en/of
2. het vergroenen van dakverhardingen, en/of
3. het vasthouden, beheren en hergebruiken van hemelwater vanop dakverhardingen, en/of
4. het ter plaatse vasthouden en infiltreren van hemelwater.

Klimaatadaptatie bonussen:
Bijkomend moedigt de ondersteuning het verhogen van de impact van de genomen ingrepen aan door een extra bonus te geven voor het bereiken van een hoger kwaliteitsniveau. Nieuwe ingrepen die verdergaan dan basisingrepen, komen in aanmerking voor één of meerdere klimaatadaptatie bonussen voor het verhogen van de positieve impact.

1. Natuurbonus voor het verhogen van de positieve impact van de ingrepen binnen de *basisondersteuning thema's 1, 2, 3 en 4* op biodiversiteit door het toepassen van soortenrijke beplanting; en/of
2. Waterbonus voor het verhogen van de positieve impact van de ingrepen binnen de *basisondersteuning thema's 2, 3 en 4* op waterveiligheid en droogtebestendigheid door het toevoegen van extra waterberging, -buffering, -vertraging, -verdamping en -hergebruik.

Hoe meer kwaliteit gecreëerd wordt op vlak van klimaatadaptatie en hoe groter de omvang van de ingrepen, hoe groter de voordelen en de ondersteuning waarop beroep gedaan kan worden. Vergunningsplichtige ingrepen kunnen ook genieten van een klimaatadaptiebonus wanneer de ambitie en de uitvoering groter is dan het wettelijk opgelegde niveau.

- ingrepen in de openbare ruimte waaronder geveltuintjes, geveltonnen;
- de ingrepen aan particuliere gebouwen die niet vergund zijn of niet in overeenstemming zijn met de van toepassing zijnde regelgeving;
- het uitvoeren van potentieel betoelaagbare ingrepen bij nieuwbouw en verbouwen, zolang deze beperkt blijven tot de geldende bouwvoorschriften voor (her)nieuwbouw;
- ingrepen die reeds een korting genoten hebben in het kader van stedenbouwkundige ontwikkelingskost (SOK) – zoals bepaald in het kaderbesluit van 9 maart 2018 jaarnummer 2203 en haar eventuele latere wijzigingen;
- de aanleg van kunstgras.

7.02 Om de ondersteuning te krijgen moet aan deze voorwaarden worden voldaan:

Algemene voorwaarden

1. er is in de afgelopen 10 jaar geen ondersteuning verstrekt voor ontharden en vergroenen voor dat deel van het perceel, voor het groene dak, het hergebruik van hemelwater of voor het ter plaatse infiltreren van hemelwater waarvoor nu ondersteuning wordt gevraagd;
2. de ingrepen worden na realisatie in stand gehouden en doelmatig onderhouden gedurende minstens 10 jaar na oplevering, inclusief het vervangen van mislukte aanplantingen of herstellen van werken. Bij verkoop of overdracht van de zakelijke rechten op het perceel wordt die verplichting in de authentieke akte opgenomen;
3. de aanvrager(s) voert op een oppervlakte van tenminste 40 m² basisingrepen zoals opgenomen in *artikel 7.01 basisondersteuning* uit. Ingrepen combineren en samenwerken met andere perceeleigenaars is mogelijk om deze eis van minimale oppervlakte te halen;
4. indien een aanvrager of een deelnemer aan een groepsaanvraag binnen de 3 jaar na een reeds goedgekeurd ondersteuningsdossier (op basis van reeds opgeheven reglementen en dit reglement) bijkomende ingrepen doet op hetzelfde perceel, dan vervalt bij dat vervolgdossier de eis van minimumoppervlakte aan ingrepen zoals beschreven in *artikel 7.02 Algemene voorwaarden punt 3*. De voorheen uitbetaalde ondersteuning wordt in mindering gebracht van het maximum verkrijgbaar bedrag;
5. de ingreep is uitgevoerd volgens de regels van goed vakmanschap;
6. voor ingrepen zoals opgenomen in *artikel 7.01 ontharden en vergroenen, infiltreren en waterbonus* geldt dat de subsidieaanvrager zelf verantwoordelijk is voor het adequaat beheren van zijn of haar hemelwater zonder dat er nadelige gevolgen bij omliggende percelen ontstaan. Hiertoe dient de subsidieaanvrager te onderzoeken of de bodemopbouw voldoende is om hemelwater te laten infiltreren.

Specifieke voorwaarden voor basisingrepen

1. Voor *artikel 7.01 ontharden en vergroenen*:
   - De opgebroken (open) verharding en eventuele onderliggende lagen (bv zandcement, aangedrukte aarde) zijn vervangen door kwalitatieve teelaarde, aangepast aan de beplanting;
   - Het onthard en vergroend oppervlak wordt volledig meegeteld, behalve het oppervlak bedekt met waterdoorlatende of waterpasserende verhardingen (zoals grastegels, steenslag, klinkers met brede voeg) al dan niet met beplanting in verwerkt.
2. Voor *artikel 7.01 vergroenen van dakverhardingen*:
   - de subsidieaanvrager is zelf verantwoordelijk voor de bouwkundige staat van het gebouw en de draagkracht van de dakconstructie;
   - indien de ruimte eronder wordt verwarmd, is het dak geïsoleerd. De warmteweerstandscoëfficiënt R van het isolatiemateriaal op het dak bedraagt minimum 4,5 m²K/W;
   - minimum 35 liter buffervolume per m² (op het totale pakket berekend, dus buffervolume substraat inbegrepen);
     • over de volledig aangelegde oppervlakte is minstens (van onder naar boven) een wortelwerende laag, een draineer- (bij plat dak), substraat- en een beplantinglaag aanwezig;
     • de substraatlaag is minstens 6 cm dik, FLL-gekeurd en bestaat uit niet-chemisch materiaal (bijvoorbeeld geen minerale wol of steenwol).
3. Voor *artikel 7.01 hergebruiken van hemelwater*:
   - enkel van schone dakoppervlaktes (groendak mag, dak met asbest niet);
   - een basis afname is dagelijks verzekerd door het aansluiten van minimum één kraan en één toestel (bv. toilet, wasmachine);
   - de inhoud van de hemelwatertank is afgestemd op de grootte van het afwaterend oppervlak én de basis afname volgens berekening op https://www.groenblauwpeil.be/ (waarbij voor *eengezinswoningen* het “aantal bewoners” gelijk is aan het aantal slaapkamers plus één en voor gebouwen met “*andere*” functies *Bijlage 1* als basis dient voor de berekening van de basisafname);
   - In uitzonderlijke gevallen kan afgeweken worden van de berekening op groenblauwepeil.be, met als rekenparameters:
     - het aantal gebruikersequivalent volgens *Bijlage 1*;
     - minimum 50 liter per m² aangesloten dakoppervlak;

Grote Markt 1 - 2000 Antwerpen
info@antwerpen.be

- de hemelwatertank wordt zo ontworpen en geïnstalleerd dat hergebruik heel het jaar door mogelijk is;
- de aangesloten kranen dragen een label 'geen drinkwater';
- er is geen contact tussen de hemelwaterleiding en de drinkwaterleiding zodat het hemelwater niet in de drinkwaterleidingen terecht kan komen.

4. Voor *artikel 7.01 infiltreren van hemelwater*:
   - de ondersteuning is enkel van toepassing op verharde oppervlaktes waarvan het afstromend water in de bestaande situatie geloosd werd op het openbare rioolstelsel of oppervlaktewater en waarvan het water voortaan naar de infiltratievoorziening zal afwateren; en
   - een minimale buffervolume van 25 liter/m² aangesloten verharde oppervlakte; en
   - een minimale infiltratie van 4 m² infiltratieoppervlak / 100 m² aangesloten verharde oppervlakte (berekend volgens bijlage 2); en
   - het afwaterend oppervlak wordt volledig meegeteld; en
   - in geval van een ondergrondse infiltratievoorziening krijgt dit een plaats buiten de wortelzones van bomen en struiken.

Specifieke voorwaarden voor de klimaatadaptatie bonussen
Ingrepen komen pas in aanmerking voor de klimaatadaptatie bonussen als er eerst voldaan is aan de voorwaarden uit *artikel 7.02 algemene voorwaarden* en *7.02 specifieke voorwaarden voor basisingrepen.*

1. Voor *artikel 7.01 natuurbonus*
   - minstens 40 % van de toegepaste plantsoorten zijn inheems plus;
   - geen enkele plantsoort is dominant (met een bedekking > 50 %);
   - er worden geen invasieve uitheemse soorten toegepast;
   - de beplanting is gelaagd (bijvoorbeeld bodembedekkers met hogere vaste planten of met heesters) om zo een diverse leefomgeving te creëren voor dieren.
2. Voor *artikel 7.01 waterbonus*
   - bij een grotere afname uit de hemelwatertank dan de basis afname
     - moet aangetoond worden waar de extra afname voor dient en dat de tank groot genoeg is voor deze grotere afname; en
     - komt het besproeien van groene buitenruimtes niet in aanmerking; en/of
   - het groendak of retentiedak buffert minstens 70 liter/m² hemelwater; en/of
   - de infiltratievoorziening heeft minstens
     - 80 liter buffervolume per m² aangesloten verharde oppervlakte en
     - 12,8 m² infiltratieoppervlak per 100 m² aangesloten verharde oppervlakte (volgens *Bijlage 2*) waarbij voor de dimensionering de aangesloten oppervlakte volledig wordt meegeteld; en/of
   - er wordt een niet-grondgebonden groene gevelsysteem geïnstalleerd dat op hemelwater werkt.

8. Aanvraag

Aanvragen kunnen doorlopend ingediend worden. In 2025, het laatste jaar dat dit reglement van kracht is, moeten aanvragen ten laatste op 1 oktober 2025 worden ingediend.

Vrijblijvend advies vooraf
De kandidaat aanvrager kan een adviesgesprek vragen met vertegenwoordigers van de stad. Dit moet 2 maanden voor het indienen van de aanvraag gebeuren. Tijdens het adviesgesprek gaat men dieper in op de beginsituatie van het perceel, wensen en doelstellingen van de kandidaat aanvrager, de geplande ingrepen met betrekking tot de thema's en voorwaarden van een eventuele ondersteuning.
De kandidaat aanvrager ontvangt na het adviesgesprek een verslag van het gesprek.
Aanvraag ondersteuning
De ondersteuningsaanvraag moet worden ingediend voor de uitvoering van de ondersteunde werken.
De aanvraag verloopt via een online aanvraagformulier en bevat minstens volgende elementen:

- een duidelijke omschrijving van het doel waarvoor de toelage zal worden aangewend;
- andere aangevraagde toelagen voor hetzelfde doel;
- het gewenste type toelage;
- een zo nauwkeurig mogelijke omschrijving van de locatie en van de ingreep of ingrepen met een aanduiding van het aantal vierkante meters op een schets van het perceel;
- foto's van de situatie voor uitvoering van de ingreep;
- indien van toepassing, van de stad verkregen adviesverslag indien het overeenkomt met de aanvraag;
- informatie over de technische kwaliteiten van de betoelaagbare activiteiten zoals beschreven in *artikel 7.1 basispremie en klimaatadaptatie bonussen*;

- voor groendak: de laagopbouw, waterbergend vermogen, substraatdikte van het groendak en (waar van toepassing) een bewijs dat het dak voldoende geïsoleerd is; en/of
- voor hemelwaterhergebruik: de dimensioneringsberekening voor de basis afname volgens https://www.groenblauwpeil.be/ (inclusief de oppervlakte en type van de aan te sluiten daken, het gebruikersequivalent van het gebouw, het type kraan en het type toestel voor de basis afname), de geplande inhoud van de hemelwatertank (m³ of liter) en de werking; en/of
- voor infiltratievoorziening: de soort voorziening, buffervolume, noodoverloop en de werking; en/of
- voor natuurbonus: een aanduiding van het aantal vierkante meters waarvoor men de bonus wil aanwenden met een technische omschrijving van de geplande soortenrijke beplanting; en/of
- voor waterbonus:
  - een aanduiding van het aantal vierkante meters waarvoor men de bonus wil aanwenden met een technische omschrijving van de extra waterberging, -buffering, -vertraging, -verdamping op het dak, in de infiltratievoorziening of niet-grondgebonden groene gevelsysteem met daarin minimaal opgenomen:
    - de werking van de systemen;
    - het buffervolume (liter/m²) van het groendak, het retentiedak of de infiltratievoorziening; en/of
    - het dagelijks regenwaterverbruik per m² van het niet-grondgebonden groene gevelsysteem; en/of
  - de dimensioneringsberekening voor een grotere afname dan de basis afname volgens https://www.groenblauwpeil.be/ (waarbij alle ingebrachte gegevens dezelfde blijven als voor de basisingreep, behalve dat hier alle aan te sluiten toestellen mee in rekening worden gebracht voor de grotere afname); de geplande inhoud van de hemelwatertank (m³ of liter) en de werking.

Verder dient de volgende informatie over de aanvrager te worden bijgevoegd (of ter beschikking gesteld worden):

- indien het een rechtspersoon betreft
  - de identiteit, het adres en het telefoonnummer van de namens de rechtspersoon gemandateerde bestuurder, die ook de aanvraag ondertekent
  - de identiteit, het adres en het telefoonnummer van de door de raad van bestuur aangestelde gevolmachtigden voor dagelijks bestuur
  - het bankrekeningnummer van de rechtspersoon
  - het BTW-statuut
- indien het een feitelijke vereniging betreft
  - een lijst van de bestuursleden (indien beschikbaar)
  - de identiteit, het adres en het telefoonnummer van de aanvrager, die de aanvraag ondertekent en persoonlijk verantwoordelijk is voor de aanvraag en de verdere opvolging en verantwoording van de aanwending van de toelage
  - het bankrekeningnummer van de feitelijke vereniging dat niet het rekeningnummer mag zijn van een natuurlijke persoon
- indien het een natuurlijke persoon betreft
  - de identiteit, het adres en het telefoonnummer van de aanvrager, die de aanvraag ondertekent en persoonlijk verantwoordelijk is voor de aanvraag en de verdere opvolging en verantwoording van de aanwending van de toelage
  - het bankrekeningnummer van de aanvrager
- indien het een huurder betreft
  - schriftelijke toestemming van de eigenaar of houders van de zakelijke rechten voor de activiteiten of werken

De gegevens van de aanvrager zullen uitsluitend worden gebruikt in uitvoering van dit reglement.

De ontvangst en de volledigheid van de ondersteuningsaanvraag wordt bevestigd binnen een termijn van 21 kalenderdagen met een ontvangstmelding.

Wanneer de ondersteuningsaanvraag onvolledig is, stuurt de stad of het district aan de aanvrager een melding waarin wordt meegedeeld dat de aanvraag onvolledig is en dat de nodige aanvullende informatie moet worden overgemaakt binnen een termijn van 60 kalenderdagen.

Als het dossier niet binnen de opgelegde termijn vervolledigd wordt zal de aanvraag geweigerd worden.

9. Beslissing

Het bevoegde orgaan neemt een beslissing over de toekenning van de ondersteuning binnen een termijn van 90 dagen na de datum vermeld op de ontvangstmelding.

10. Financiële ondersteuning

Het bedrag van de ondersteuning bedraagt maximum 50.000,00 EUR.

Grote Markt 1 - 2000 Antwerpen
info@antwerpen.be

BASISONDERSTEUNING
De ondersteuning bedraagt een vast bedrag per genomen basisingreep (horizontaal gemeten). De hoogte van dit vast bedrag is verschillend per type ingreep/basisingreep:

- € 10 per m² voor het ontharden en vergroenen van verharde oppervlakken;
- € 15 per m² voor het vergroenen van dakoppervlakten;
- € 15 euro per m² voor het hergebruik van hemelwater vanop dakverhardingen waarbij voor de berekening van de basisondersteuning de aangesloten oppervlakte volledig en, in voorkomend geval, het aangesloten groendak voor 50% wordt meegeteld;
- € 5 euro per m² voor ter plaatse bufferen en infiltreren van afstromend hemelwater vanop verharde oppervlakken.

KLIMAATADAPTATIE BONUSSEN
De ondersteuning bedraagt een vast bedrag per genomen klimaatbonus ingreep. De hoogte van dit vast bedrag is verschillend per type:
• € 15 per m² voor natuurbonus;
• € 15 per m² voor groendak, retentiedak, niet-grondgebonden groene gevelsysteem (verticaal gemeten) of verharding aangesloten op infiltratie met ambitieus buffervolume;
• € 50 per toegevoegde 100 liter voor het verschil in tankvolume tussen basis afname en de uiteindelijk gerealiseerde grotere afname.

De ondersteuning is niet cumuleerbaar met ondersteuningen van derden of van de stad Antwerpen voor dezelfde bewezen uitgaven. Het totaal van de gekregen ondersteuningen van de ondersteuning verstrekker en derden mag de totale kost van het project niet overschrijden.

11. Termijnen voor uitbetaling

Uitbetaling zal binnen 60 dagen na de controle van de volledig ingediende rapportage gebeuren.

12. Rapportage

De werkzaamheden moeten binnen 12 maanden na het besluit tot toekennen van de ondersteuning zijn uitgevoerd.

Termijn indienen rapportage
Als de werkzaamheden klaar zijn, moet de aanvrager dit binnen 2 maanden melden bij de verstrekker en de rapportage indienen. De rapportage verloopt via een online aanvraagformulier en bevat minstens volgende elementen:

- het resultaat van de uitgevoerde werken;
- andere aangevraagde toelagen voor hetzelfde doel (indien nog niet aangegeven);
- een exacte omschrijving van de uitgevoerde ingreep of ingrepen met een aanduiding van het aantal vierkante meters op een schets van het perceel en het gebouw;
- foto's van de situatie na uitvoering van de ingreep;
- een kopie van de facturen of kassabons van de betoelaagbare ingrepen.

Verder wordt de volgende informatie over de **technische kwaliteiten** van de betoelaagbare activiteiten zoals beschreven in artikel *7.01 basisingrepen en klimaatadaptatie bonussen* bijgevoegd:

- voor **ontharden en vergroenen**: een beschrijving van de uitgevoerde werken (opgebroken verharding en onderliggende lagen, ingrepen rond bodemzorg, de toegepaste teelaarde en type beplanting); en/of
- technische omschrijving van het **groendak** met daarin minimaal opgenomen de laagopbouw, waterbergend vermogen, substraatdikte en (waar van toepassing) een bewijs dat het dak voldoende geïsoleerd is; en/of
- een technische omschrijving van het **systeem voor hergebruik** (inclusief de oppervlakte en type van de aangesloten daken, het gebruikersequivalent van het gebouw (volgens bijlage 1), het type kraan en het type toestel voor de basis afname, noodoverloop en de werking), de soort en inhoud van de hemelwatertank; en/of
- een technische omschrijving van de **infiltratievoorziening** met daarin minimaal opgenomen de soort voorziening, buffervolume, noodoverloop en de werking; en/of
- voor **natuurbonus**: een aanduiding van het aantal vierkante meters waarvoor men de bonus wil aanwenden met een technische omschrijving van de toegepaste soortenrijke beplanting of beplantingen met daarin minimaal opgenomen alle toegepaste soorten en hun aantallen, met aanduiding en aandeel van inheems+; en/of
- voor **waterbonus**:
    - een aanduiding van het aantal vierkante meters waarvoor men de bonus wil aanwenden met een technische omschrijving van de extra waterberging, -buffering, -vertraging, -verdamping op het dak, infiltratievoorziening of niet-grondgebonden groene gevelsysteem met daarin minimaal opgenomen:

- bij een grotere afname uit de hemelwaterput dan de basis afname: de inhoud van de hemelwatertank (m³ of liter) en de werking (inclusief de lijst van extra aangesloten toestellen).

Als de rapportage onvolledig is, dan moet dit binnen 30 dagen vervolledigd worden.
Op eenvoudig verzoek van de verstrekker bezorgt de aanvrager bijkomende informatie.
De uit te betalen ondersteuning wordt steeds berekend op basis van de effectief uitgevoerde werken, met een maximum van het toegekende ondersteuningsbedrag.

13. Voor welke uitgaven mag de ondersteuning gebruikt worden

- deskundig studiewerk in functie van de klimaatadaptatie bonussen (studies inzake stabiliteit en draagkracht, soortenrijke beplanting, regenwaterbeheer, regenwaterinfiltratie, opmaken van een beheerplan...);
- professioneel ontwerp in functie van de klimaatadaptatie bonussen (inzake soortenrijke beplanting, regenwaterbeheer van het groendak met minimaal 70 liter/m² buffervolume, ontwerp van de bovengrondse infiltratievoorziening met minstens 80 liter/m² buffervolume en 12,8 m² infiltratieoppervlak per 100 m² aangesloten oppervlak);
- werkuren van aannemers voor de aanleg;
- materialen voor de inrichting;
- het afvoeren van uitgebroken verharding voor het ontharden en vergroenen;
- huurkosten van werkmateriaal.

De ondersteuning is niet cumuleerbaar met ondersteuning van derden of van de stad Antwerpen voor dezelfde bewezen uitgaven.
Het totaal van de gekregen ondersteuningen van de stad Antwerpen en derden mag de totale kost van het project niet overschrijden.

14. Vervanging

2020_GR_00611

15. Overgangsmaatregelen

Het reglement 2020_GR_00611 van 26 oktober 2020 wordt opgeheven met ingang van 1 januari 2023 met uitzondering van:
- aanvragen ontvangen voor 1 januari 2023;
- de toepassing van artikel 8 in het opgeheven reglement waardoor voor werken uitgevoerd voor 1 januari 2023 aanvragen nog kunnen ingediend worden tot 31 december 2024.

16. Toepasselijke bepalingen

De wet van 14 november 1983 ‘betreffende de controle op de toekenning en op de aanwending van sommige toelagen’ is van toepassing, evenals alle andere toepasselijke wettelijke regels.

Het Kaderbesluit basisprincipes ondersteuningsbeleid zoals goedgekeurd door de gemeenteraad van 26 oktober 2020 (jaarnummer 595).

Versie: 1

Grote Markt 1 - 2000 Antwerpen
info@antwerpen.be

Bijlage 1: Berekening gebruikersequivalent van een gebouw (GE) en basis afname

Tabel 1: Berekening gebruikersequivalent van een gebouw (GE)		
Functie gebouw	**Formule om gebruikersequivalent (GE) te bepalen**	**Bereken GE***
Eéngezinswoning	*GE= (aantal slaapkamers) + 1*	0
Meergezinswoning	*GE= (aantal slaapkamers + 1) per wooneenheid*	0
Kantoor	*GE= aantal medewerkers x 0,33*	0
School, onderwijsinstelling	*GE= (aantal leerlingen x 0,1) + (aantal docenten x 0,5)*	0
Andere:		
Fabriek, werkplaats	*GE= aantal medewerkers x 0,5*	0
Hotel, pension	*GE= aantal bedden + (aantal medewerkers x 0,5)*	0
Camping - verblijfplaats	*GE= aantal campingplaatsen x 2*	0
Restaurant	*GE= (aantal opgediende maaltijden per dag x 0,25) + (aantal medewerkers x 0,5)*	0
Culturele instelling, bezoekerscentrum, feestzaal, café	*GE=(gemiddelde aantal bezoekers per dag) x 0,033*	0
Sportcentrum	*GE=(gemiddelde aantal bezoekers per dag)x 0,05*	0
Home, centrum voor specifieke verzorging, gevangenis	*GE=(aantal bedden x 1,5) + (aantal medewerkers x 0,5)*	0
	GE van het gebouw =	

*= Vul bij een gebouw met meerdere functies (bv sport + kantoorfunctie) alle relevante rijen in.

Tabel 2: Berekening basis afname			
	Type hergebruik	Formule berekening dagelijks verbruik	
1. Kies één type toestel	Toilet	*GE* x 21 liter per dag*	**A**
	Wasmachine	*GE* x 16 liter per dag*	
	Ander toestel met een dagelijkse afname heel het jaar door	*volgens technische fiche - in afstemming met de ondersteuning verstrekker*	
2. Kies één type kraan	Poetskraan	*GE* x 6 liter per dag*	**B**
	Tuinkraan voor actief bewaterde buitenruimte	*oppervlakte actief bewaterde groene zone (m²) x 0,34 liter per dag*	
	Tuinkraan voor bewateringssysteem niet-grondgebonden groene gevelsyseem (4 liter per dag per m2)	*oppervlakte niet-grondgebonden groene gevel systeem (m²) x 4 liter per dag*	
		Basisafname gebouw (liter per dag):	**A+B**
*= Bereken GE (gebruikersequivalent) volgens tabel 1			

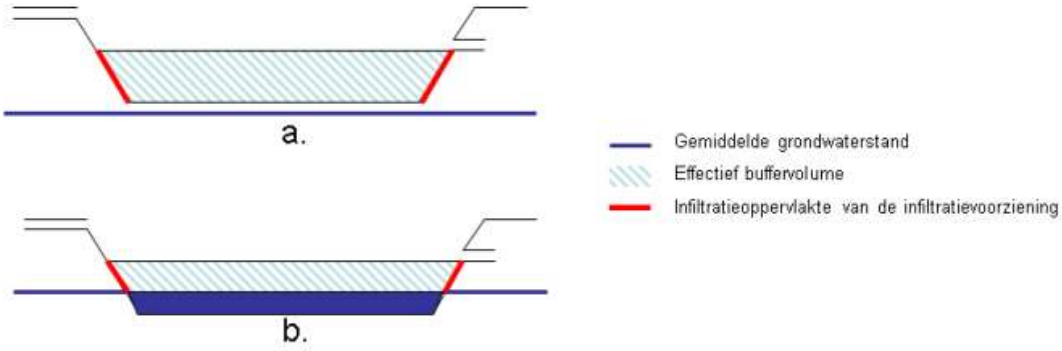
Grote Markt 1 - 2000 Antwerpen
info@antwerpen.be

Bijlage 2: Het bepalen van de infiltratieoppervlakte in een infiltratievoorziening

Onder infiltratieoppervlakte wordt verstaan de som van de nuttige oppervlakken van de infiltratievoorziening. M.a.w. de nuttige oppervlakte van de voorziening waarlangs het hemelwater in de bodem kan infiltreren. Hierbij maakt men een onderscheid tussen een bovengrondse infiltratievoorziening en een ondergrondse infiltratievoorziening.

Bovengrondse infiltratievoorziening

Voor het bepalen van de infiltratieoppervlakte wordt de volledige schuine oppervlakte van het bekken (diepte meer dan 30 cm, deel boven de grondwatertafel en onder de overloop) ingerekend.

Figuur a: Aanleg van een infiltratiebekken boven de grondwatertafel
Figuur b: Aanleg van een infiltratiebekken dat zich gedeeltelijk onder de grondwatertafel bevindt, waardoor het effectief buffervolume kleiner is

Bron: Technisch achtergronddocument bij de gewestelijke stedenbouwkundige verordening hemelwater (CIW Vlaanderen 2016)

- Een **wadi / infiltratiegracht /infiltratiekom / infiltratieveld** is een bovengrondse infiltratievoorziening die verdiept is aangelegd ten opzichte van het maaiveld, met *hellende* waterdoorlatende zijwanden en een waterdoorlatende bodem.

  Legt u de wadi minder diep dan 30 cm aan of ligt de bodem minstens 30 cm boven de gemiddelde grondwaterstand en is de wadi permanent begroeid, dan telt het gehele horizontale bodemoppervlak van de voorziening mee als infiltratieoppervlak. In alle andere gevallen tellen enkel de oppervlakken van de zijwanden mee als infiltratieoppervlak. Let op: de bodem moet boven de gemiddelde grondwaterstand liggen. Het buffervolume is het volume vanaf de bodem tot de overloop.

- Een **regentuin** is een bovengrondse infiltratievoorziening met *verticale* waterdoorlatende zijwanden en een waterdoorlatende bodem. De infiltratieoppervlakte en het buffervolume worden op de zelfde manier berekend zoals een wadi. Een regentuin is permanent begroeid met vaste planten en kan zelfs aangevuld worden met heesters en bomen.
- Een **grindstrook of -koffer** is een bovengrondse infiltratievoorziening, met verticale waterdoorlatende zijwanden en een waterdoorlatende bodem. Het is een uitgegraven ruimte bekleed met geotextiel en gevuld met grind. Het is zichtbaar op maaiveldniveau en is niet begroeid. In de holle ruimtes tussen het grind wordt het water opgeslagen, waarna het vertraagd kan infiltreren. Het grind biedt interne

Grote Markt 1 - 2000 Antwerpen
info@antwerpen.be

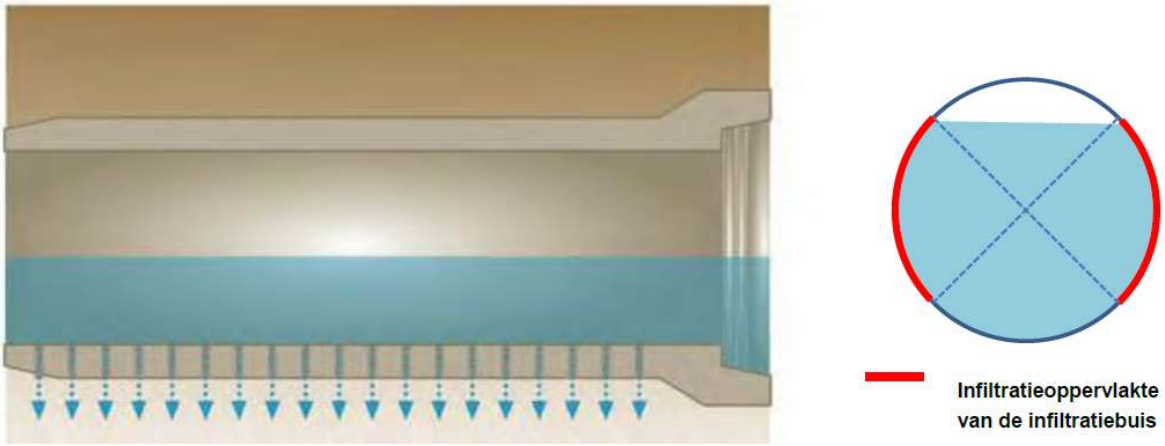
structuur en stevigheid aan de voorziening. Het grind dient dan ook een voldoende grote fractie te hebben om holle ruimtes te creëren voor het water. De bodem telt niet mee in het infiltratieoppervlak, alleen de zijwanden. De bodem moet boven de gemiddelde grondwaterstand liggen. Het buffervolume is 25% van het volume vanaf de bodem tot de overloop omdat het grind 75% van het volume inneemt.

- Ook een **regenvijver** (vijver die onderaan ondoorlatend gemaakt is, maar waar bovenaan nog ruimte is voor infiltratie via de wanden) kan een infiltratievoorziening zijn. Voor de berekening van het buffervolume en het infiltratieoppervlak telt enkel het gedeelte van de zijwanden gelegen boven de waterdichte afdichting van de vijver en boven de gemiddelde grondwaterstand mee.

Ondergrondse infiltratievoorziening

Ondergrondse infiltratievoorzieningen slaan tijdens een regenbui water op, dat daarna geleidelijk in de bodem kan infiltreren. Ze hebben een open structuur en zijn omringd met grof materiaal zoals drainzand, of kiezels. De bodem van deze voorzieningen moet boven de gemiddelde grondwaterstand liggen.

- Indien men gebruik maakt van een infiltratie via **infiltratiekratten** (kunststof kratten ondergronds) of **infiltratieputten** (verticale buizen ondergronds) wordt bij de bepaling van de infiltratieoppervlakte de oppervlakte van de bodem van de infiltratievoorziening niet bijgerekend omdat deze op termijn kan dichtslibben. De zijkanten zorgen nog steeds voor voldoende infiltratie.
- Indien men gebruik maakt van **infiltratiebuizen** (horizontale buizen ondergronds) worden de 2 zijkwarten van de buis mee ingerekend als infiltratieoppervlak.

Bron: Technisch achtergronddocument bij de gewestelijke stedenbouwkundige verordening hemelwater (CIW Vlaanderen 2016)

Grote Markt 1 - 2000 Antwerpen
info@antwerpen.be